

1. számú melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm.
rendelet szerint

Javaslat a

Evangélikus parókia épülete „[nemzeti érték megnevezése]”

Lovászpátóna Települési Értéktárába történő felvételéhez

Készítette:

Bartha Lászlóné Borsó Katalin

Lovászpátóna, 2018.02.01.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Lovászpatonai Baráti Kör Közhasznú Egyesület
8553 Lovászpata, Kossuth utca 50

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Bartha Lászlóné Borsó Katalin.....**
Levelezési cím: **2484 Agárd Kinizsi u 1/b.....**
Telefonszám: **0620/9232533.....**
E-mail cím: **barthaborsokati@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1..A nemzeti érték megnevezése

Evangélikus parókia épülete

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszer gazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	kulturális örökség	sport
természeti környezet	turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Lovászpata, Kossuth utca 44.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Az 1622-ben megalakult lovászpatonai evangélikus gyülekezet első ág. ev. lelkésze Szőlőskei Miklós 1630-ban érkezett a faluba. Valószínűsítjük, hogy már az 1600-as években volt itt evangélikus lelkészeknek otthont adó hajlék, ahol az egyházi iratokat is tárolták. Adatunk van arra, hogy 1746-ban Horváth Mihály lelkészsége idején a lak leégett, és a teljes iratanyag megsemmisült.

A leégett lelkipásztori lak helyébe feltehetőleg újat emelt a gyülekezet, Pölöskei István: Lovászpata című könyve szerint a leégetthez hasonlóan valószínűleg „rozzant sövényfalakra épült, feltehetően zsúptetővel”.

A mai 150.000 téglából és 1593 forint költséggel zsúptetővel készült parókia, valószínűsíthetően Pauli Mihály tervei szerint a hívek adakozásából 1794-1795-ben épült, melyhez a katolikus kegyúr gróf Festetich Ferenc is hozzájárult. Pölöskei István írja róla: „... boltozott helyiségekkel, boltíves tornáccal, ... nyitott tűzhellyel...”

Somogyi János rk. kegyúr 1808-ban a „prédikátor házára ingyen cserépszindelyt nékiek adni méltóztatott” - idézi Patonai (Pitying) József. Ez nem lehetett tartós, hiszen az 1847. évi szuperintendensi látogatás jegyzőkönyve szerint „1838-ban a parókiát

újráfödlezítették”. 1870-ben pajtát épített a gyülekezet, 1871-ben a tetőt újították meg. A ház első lakója Németh Pál lelkész volt, s otthont adott a hit olyan nagyszerű pásztorainak is, mint Rajcsányi János ’48-as forradalmár, Bognár Endre a Gyámintézet elnöke, lapszerkesztő, Szalay Mihály történétíró, költő, Bojsza János történétíró, akik sokat tettek nemcsak az evangélikus hitközség, hanem az egész falu felvirágoztatásáért.

A lelkészi otthon 1945 után új padlózatot kapott, és öreg falait nedvesedés ellen szigeteléssel látták el. 2001-ben pedig a gyülekezet anyagi forrásaiból, valamint a volt egyházi ingatlanok tulajdoni helyzetének rendezése keretében kapott forrásokból teljesen felújították ajtó-ablak cserére, belső burkolatokra, szigetelésre kiterjedően. A mai kék színű külsőt is ekkor kapta a történelmi épület. A 200 év alatt sok átalakításon, felújításon, korszerűsítésen (gázfűtés, fürdőszoba, gyülekezeti terem kialakítása, stb.) ment keresztül és ma is áll, ma is lelkészlak, gyülekezeti ház és Evangélikus Lelkészi Hivatal. Falai között aktív gyülekezeti élet folyik.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

E kétszáz éves épület Lovászpátona történelmének egy jeles helyszíne, kiemelkedő egyházi események tanúja. Egyes források szerint Kossuth Lajos is megfordult benne 1841-ben.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Patonai (Pitying) József: Lovászpátona és a lovászpátonai plébánia története (kézirat 1935-1950)

Koppány Tibor: Középkori templomok és egyházas helyek Veszprém megyében (1972)

Pölöskei István: Lovászpátona (2009)

Pölöskei István: A Lovászpátonai ág. hitv. evangélikus gyülekezet története 1936-tól (kézirat 2000)

Bojsza János kézírata 1958-1961.

Payr Sándor: A dunántúli evangélikus egyházkerület története (1924)

Bognár Endre: 1880. évi Évkönyv

Bartháné Borsó Katalin: Lovászpátonának szeretettel... (2012)

Bartháné Borsó Katalin: Apáink szülőföldje (2015)

A reformációtól napjainkig. Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon I-II (2011)

Jegyzőkönyv 1847. május 30-án Haubner Máté szuperintendensi látogatásáról

Protestáns egyházi és iskolai lapok 1871. 09.03

Pápai Lapok 1892.06.05

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: **Nincsen weboldala**

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

Evangélikus parókia épülete 1930-ban

Evangélikus parókia épülete 2015-ben

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott Magyar Zoltán, mint a Lovászpatonai Települési Értéktári javaslatokhoz csatolt fotók készítője hozzájárulok ahhoz, hogy képeim az értéktár céljára felhasználásra kerüljenek.

Érték megnevezése: Evangelikus Paróhia épülete

Lovászpátóna, 2016. február 5.

Magyar Zoltán